

17.06.2010

EF

Nr... 021060... 0002 0244

Warty
10
W

Tobiasz Stefan
75-324 Koszalin

Włocławek
"WiN"

Tobiasz Stefan

M: 781 / 1461 Pom.

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

Jobiass Stefan.....

J: M - 781/1461 Dom.....

Wrocławski, M i N.....

I./1. Relacja k. 3 s. 1-3

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora k. 2 s. 1-2

II. Materiały uzupełniające relację —

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja

.....

.....

.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. —

VI. Fotografie brak

1/1 Relacja - Tobiasz Stefan:

1. Życiorys - relacja o Stanisławie Stefanie Tobiaszu wraz z listem przewodnim
D. Immińskiego z 12.11.1994,
mpis, omg. k. 3 s. 1-3

Pol. Nr 781/1461
3/1/1/1

Koszalin dn. 12. 11. 1994 r.

Bolesław Przemieniecki
ul. Karłowicza 6
75 - 563 Koszalin

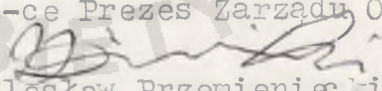
Wpłynęło dnia 17.11.94
Ld. 926/1A/94

FUNDACJA
"Archiwum Pomorskie
Armii Krajowej"
ul. Piekary 49
87 - 100 Toruń

W załączeniu przesyłamy do wiadomości i ewentualnego wykorzystania ankietę i życiorys kol. Stefana Tobiasza zam. 75 - 324 Koszalin ul. Projektantów 7 m. 1, uczestnika konspiracji W I N na Pomorzu w rejonie Włocławka.

Z wyrazami szacunku

Vi-ce Prezes Zarządu Okręgu SZŻAK

Bolesław Przemieniecki

Stefan Tobiasz

ul. Projektantów 7/1

75-324 Koszalin

Z y c i o r y s

Ja Stefan Tobiasz urodziłem się 16 sierpnia 1926r. w Wieńcu woj. Włocławek i do 1939r. ukończyłem szkołę powszechną. Moim pierwszym dniem wolności w styczniu 1945r. były następujące wydarzenia. Obudzony w nocy wybuchem wysadzonego mostu na Wiśle we Włocławku. Wczesnym rankiem znalazłem się w Bródnie. Było słychać odgłosy zbliżającego się frontu, ale wojska niemieckiego już nie było. Po pewnym czasie wieży niemieckiego kościoła idezwały się serie karabinów maszynowych gdyż do miasta zbliżała się czołówka wojsk sowieckich. Wraz z grupą ukryłem się w opuszczonym budynku żandarmerii, któryś z obecnych wyważając drzwi na zapleczu odkrył magazyn broni i amunicji. Broń natychmiast została rozdana i jeden z obecnych objął komendę. W pewnej chwili sowiecki czołg zbliżając się do Bródnie jednym strzałem zburzył wieżę, a następnie główny punkt oporu. Ale Niemcy rozproszyli się po mieście ostrzeliwując się na wszystkie strony. Przez cały dzień tropiliśmy niedobitków. Pod koniec dnia do miasta wkroczyły wojska sowieckie. Od pierwszych dni obserwując wszystkie wydarzenia nieufność i wrogosć zestrony sowieckiej i tworzącej się władzy. Widząc co się dzieje nie mogłem przestać myśleć co mógłbym robić w takiej sytuacji gdy tu i tam słychać pogruźki, że kto nie jest z nami jest przeciwko nam. Na kilkadziesiąt dni wyjechałem do Warszawy pracując przy usuwaniu gruzów. W sierpniu br. udałem się do kuzynów na wsi Miłżyn za Brześciem-Kuj. aby przywieść trochę żywności, gdyż w Bródnie sytuacja była trudna, w domu była matka i młodszy brat, a starszy brat jeszcze nie wrócił z przymusowych robót z Niemiec. Do kuzynów w nocy na kwaterę przybyło trzech mężczyzn. Stwierdzając iż jestem poza miejscem, jeden z nich zechciał ze mną rozmawiać. Gdy poznał moje odczucia i zapatrywania na obecną sytuację zaproponował mi włączenie się w nurt walki o wolność i niezawisłość Polski, wstępując w szeregi WIn. Kiedy wyraziłem szczerą zgodę przedstawił zadanie jakie w obecnej chwili jest wskazane. To jest stworzenie we Włocławku punktu przekazania zdobytych przez siebie wiadomości o działaniach UB i MO i o planowanych akcjach. W obecności dwóch świadków złożyłem przysięgę stając się członkiem Organizacji WIn. Przysięgę przyjął por. Michał Kraszewski p.s. Grom zastępca dowódcy. Dowódcą oddziału był por. Antoni Fryszkowski p.s. Ryś. Rejon działania Izbica Kuj. Radziejów, Sompolno. Do przekazywania wiadomości miałem nawiązać kontakt z kolejarzem kolei wąskotorowej w Włocławku

✓ P.s Wrona tą samą drogą otrzymałem dodatkowe instrukcje. Udałem się do szkolnego kolegi wiedząc że jego brat jest funkcjonariuszem UB. Ponieważ był tak samo zbulwersowany tym co się wokół działo i co słyszał od brata przarzekł mi, że wszystko czego się dowie przekaże mi. Udało mi się nawiązać i inne kontakty, które w sposób zorganizowany docnodziły do celu. Do końca 1945r. jak i w pierwszej połowie 1946r. poza działalnością konspiracyjną w Włocławku kilkakrotnie pod pretekstem odwiedzenia kuzynów spotykałem się w terenie głównie z por. M. Kraszewskim ps. Grom gdyż szefem wywiadu był on. W tym czasie miałem tylko okazję dwa razy stanąć przed dowódcą A. Fryszkowskim ps Rys. W połowie 1946r. w zorganizowanej zasadzce został aresztowany przez UB M. Kraszewski ps Grom. W niedługim czasie w Włocławku stało się głośnym iż na rozkaz Prokuratora uolnili więźnia Organizacji - członków. ✓ Dokonał tego por. Jan Lewandowski ps. Ponury, działający w okolicach Lubrańca, Brzescia Kuj. i Włocławka. Otrzymałem instrukcję o rozpoznanie tego oddziału i celu pojawienia się tego oddziału na tym terenie. Po dłuższym rozpoznaniu w okolicy Lubrańca dowiedziałem się iż Jan Lewandowski ps. Ponury był mieszkańcem tego miasta ale ostatnio przebywał na Kielecczyźnie gdzie działał w jednym z oddziałów tego zgrupowania. Pod koniec sierpnia 1946r. otrzymałem instrukcję podpisaną przez por. A. Fryszkowskiego ps. Rys aby przedstawić warunki współdziałania z oddziałem J. Lewandowskiego ps. Ponury. Instrukcja mówiła też o lepszym uzbrojeniu oddziałów, wzmożenie przeciwdziałania włącznie ze stosowaniem represji wobec winnych przesładowan i torturowania swoich przeciwników. We wrześniu br otrzymałem ważną instrukcję, zawierała propozycje spotkań dowódców w celu skoordynowania działań i w przeszłości wspólnego dowództwa nad całością. Na początku października 1946r. na wskutek szeroko zakrojonej pacyfikacji terenów przez U.B. i MO z Włocławka i Bydgoszczy. W okolicy Lubrańca zostałem aresztowany razem z por. J. Lewandowskim ps. zaskanlających się mieszkańcami okolicy. ✓ W tym samym miesiącu aresztowany został A. Fryszkowski ps. Rys. Sądził nas Sąd w Bydgoszczy.

Stefan Selęś

1/3. Inne materiały dokumentacyjne
Tobiasze Stefane!

1. Amkiet a - dane osobowe - z 20.10.1994,
mpis, omysg.

lc 2 s. 1-2

A n k i e t a

I DANE OSOBOWE

1. Nazwisko i imię /u kobiet nazwisko panieńskie/
T o b i a s z S t e f a n
2. Data i miejsce urodz./w przypadku wsi-powiat w/g ówczesnego podziału administracyjnego/
16 sierpnia 1926r. Wieniec pow. Włocławek
3. Imiona rodziców, nazwisko panieńskie matki, zawód rodziców, ewentualne informacje o aktywności zawodowej i społecznej rodziców. Piotr, Stanisława Klafka
Ojciec robotnik sezonowy w cegielni, matka wychowująca troje dzieci.
4. Obecny adres i nr telefonu Koźszalin

II DANE ŚRODOWISKOWE

1. Wykształcenie /nazwy szkół i lata ukończenia/
7 klas Szkoły Powszechnej do 1939r.
2. Przebieg pracy zawodowej i ewentualna działalność społeczna do 1 września 1939r. nie dotyczy
3. Stosunek do służby wojskowej 1939r. /u kobiet - czy posiadała przygotowanie do obrony kraju - jakie/ nie dotyczy

III.

Napisać oddzielnie - Udział w Kampanii wrześniowej 1939r.
Podać - przydział, stopień wojskowy, funkcje, udział w walkach lub obronie cywilnej, informacje o odniesionych ranach, ewentualne awanse i odznaczenia z datami, informacje o pobycie w niewoli.

IV KROTKI ZYCIORYS OKUPACYJNY - Podać miejsce zamieszkania, stosunki rodzinne, praca zarobkowa, środki utrzymania, doznane represje, udział w samopomocy społecznej /tajne nauczanie, pomoc przesładowanym/.

V DZIAŁALNOŚĆ OKUPACYJNA / bardzo obszernie/

1. Data i okoliczności wstąpienia do organizacji konspiracyjnej
- jakiej, używane pseudonimy nie dotyczy
2. Kto gdzie i w jakich okolicznościach odbierał przysięgę
nie dotyczy
3. Przydział względnie przydziały organizacyjne, nazwa i kryptonim komórki, daty przynależności do niej, nazwiska i pseudonimy bezpośredniego dowódcy - przełożonego i dowódców, nazwiska i pseudonimy innych członków komórki i ich ewentualne obecne

1/13/2

adresy, opis funkcjonowania komórki, jej liczebność, adresy kontaktowe i meliny.

nie dotyczy

4. Przebieg osobistej służby - funkcje, wykonywane zadania, odbyte przeszkolenia, udział w akcjach, adresy konspiracyjne: własne i inne znane, uzyskane odznaczenia i awanse.

nie dotyczy

5. Aresztowanie uczestnika, członków jego rodziny i znajomych, data, miejsce, okoliczności, dane o ewentualnym procesie i o pobycie w więzieniach lub obozach, ewentualne ucieczki lub ich próby.

nie dotyczy

VI Dane o ewentualnym uczestnictwie w konspiracji członków rodzin, kolegów i znajomych - szczególnie dla każdej osoby. Czy rodzice, żona, mąż, bracia, siostry, dzieci brali udział w jakiegokolwiek działalności konspiracyjnej lub w samopomocy społecznej. Jeżeli tak to krótki opis tej działalności na oddzielnej kartce czytelnie.

VII Okres powojenny - na oddzielnych kartkach / czytelnie /:

1. Krótki życiorys powojenny z uwzględnieniem dalszego kształcenia się, pracy zawodowej i działalności społecznej.
2. Działalność konspiracyjna, "poakowska" /WIN, ROKAK itp organizacji/
3. Represje doznane w PRL w związku z działalnością konspiracyjną:
 - z lat 1939 - 45
 - z poakowskiej

VIII DOKUMENTACJA

1. Dokumenty i fotografie przedokupacyjne dotyczące służby wojskowej, przeszkolenia wojskowe i udziału w kampanii wrześniowej 1939r.
2. Dokumenty i pamiątki z okresu okupacji i działalności konspiracyjnej: fotografie własne i członków konspiracji
3. Dokumenty i fotografie z okresu konspiracji poakowskiej.

Koszalin, dn. 20. 10. 1997 r.

Data

Stefan Feljusz
podpis

